Інтерактивний урок в початковій школі

До школи прийшла особистість! Як її помітити?

Значною мірою цього можна досягти, використовуючи сучасні інноваційні технології, зокрема технології інтерактивного навчання, перетворюючи таким чином традиційний урок в інтерактивний.

Структура інтерактивного уроку відрізняється від загальновідомої структури комбінованого уроку. Його етапи:

I. Мотивація.

II. Оголошення, представлення теми та очікуваних навчальних результатів.

III. Надання необхідної інформації.

IV. Інтерактивна вправа (центральна частина заняття).

V. Підбиття підсумків (рефлексія), оцінювання результатів уроку.

МОТИВАЦІЯ (5 % часу)

Мета етапу — сфокусувати увагу учнів на проблемі й викликати інтерес до обговорюваної теми. Без виникнення мотивів учіння й мотивації навчальної діяльності не може бути ефективного пізнання. Тому на цьому етапі можуть бути використані такі прийоми: бесіда, короткочасна розповідь, демонстрування наочності, нескладна інтерактивна технологія.

Вправа "Банани"

Вчитель вибирає ключове слово уроку і зашифровує його за допомогою фрази.

Наприклад: **ЗАКРЕІСЛІМТЬЕСЛОННВОИК**

ЗАКРЕІСЛІМТЬЕСЛОННВОИК (закресліть слово, іменник)

Вправа "Роз'єднай слова"

Вчитель добирає вислів, гасло уроку, записуючи усі слова разом і дає учням завдання прочитати вираз.

Наприклад: Українанашабатьківщина.(Україна наша батьківщина),

Людинапочинаєтьсяздобра.*(*Людина починається з добра.*)*

Вправа "Вилучи зайве"

Вправа "Криголам"

Вчитель добирає вірш, який , який можна намалювати і показати в русі. Спочатку сам розпочинає урок з цього вірша, а потім пропонує учням повторити за ним за допомогою малюнків чи рухами.

Я перша квіточка весни,

Я пролісковий цвіт.

Я пережив зимов існи

І знов родивсь на світ. М. Познанська

Вправа "Дешифрувальник"

Вправа "Мікрофон"

Учням ставлять запитання:

Наприклад: уроки з предмету "Я і Україна" в 4 класі

- Які ви знаєте права громадянина? Які обов'язки має виконувати громадянин?
- Що таке символіка?
- Чому потрібно вивчати і шанувати символи свого краю?

уроки з предмету "Українське читання" в 4 класі

- Чому тварини наші вірні друзі?
- Що таке Літературна казка?
- Яке твоє найзаповітніше бажання?

Інтерактивна технологія «Незакінчене речення».

Урок природознавства, 3-й клас.

Тема. Охорона природи. Чисте довкілля.

Дітям пропонується підготовлена вчителем сторінка «Мої думки».

Завдання: закінчити речення одним із варіантів відповіді.

1. На мою думку, проблеми охорони природи виникли тому, що (зростає чисельність населення, людство споживає занадто багато природних ресурсів, Земля надто мала, можливості природи обмежені).
2. На мою думку, основними чинниками недбалого ставлення до природи є (розвиток науки і виробництва, втручання в глибини Землі, порушення екологічної рівноваги, забруднення космічного простору).
3. На мою думку, виробництво весь час потрібно (обмежувати, нарощувати, удосконалювати).
4. На мою думку, глобальні екологічні проблеми мене (не стосуються, безпосередньо стосуються, залежать від моїх дій).
5. ...

Вправа "Скринька скарг"

Вчитель готує скриньку, аркуші паперу, пропонує учням написати скарги щодо сприймання теми уроку і вкинути у "Скриньку скарг"

Вправа "Задом на перед"

Слід створити таку мотиваційну ситуацію, щоб уявити, що подана інформація неправильна, тобто розглянути проблему з протилежної точки зору.

Наприклад: уроки з предмету "Я і Україна" в 2 класі. "Людина - частина неживої природи"("Людина - частина живої природи"), "Столиця України - не Київ" (Київ - столиця України),

в 4 класі - "Земля - не планета сонячної системи" ("Земля - планета сонячної системи"), "Сонце - найдальша зірка до Землі", (Сонце - найближча зірка до Землі").

Оголошення, представлення теми та очікуваних навчальних результатів (5 % часу)

Мета вчителя — забезпечити розуміння учнями змісту їхньої діяльності, тобто того, що вони повинні досягти на уроці і чого від них чекає вчитель.

Формулювання очікуваних результатів уроку — цс принциповий момент інтерактивного навчання, бо не усвідомивши цього, учень може сприйняти навчальний процес як ігрову форму діяльності, не пов'язану з навчальним предметом.

Формулювання результатів має відповідати таким вимогам:

— висвітлювати результати діяльності на уроці учнів, а не вчителя («після цього уроку я зможу...»);

— чітко відображати рівень навчальних досягнень, який очікується після уроку;

— чітко вказувати на способи «вимірювання» результатів;

— учитель має говорити коротко, ясно й абсолютно зрозуміло для учнів.

Правильно сформульовані, а потім досягнуті результати — це гарантія успіху. Оптимальною є ситуація, коли учень розуміє не тільки те, чого він досяг, а й те, чого він має досягти на наступному уроці, чого він взагалі хоче від цього предмета для свого життя. **Тому в цій частині інтерактивного уроку вчитель має:**

— назвати тему уроку або попросити когось із учнів назвати її;

— якщо назва теми істить нові слова або проблемні питання, слід звернути на це увагу учнів;

— попросити когось із учнів оголосити очікувані результати;

— нагадати, що в кінці уроку він перевірятиме, чи досягай вони цих результатів.

Наприклад:

Урок української мови , 4 клас.

Тема. правопис особових закінчень у дієсловах другої особи, "Висловіть мету уроку, використовуючи фразу "Цей урок навчить мене..."

Надання необхідної інформації (10—15 %)

Мета етапу — дати учням достатньо інформації для того, щоб на її основі виконувати практичні завдання, але за мінімально короткий час.

Цс може бути міні-лекція, читання роздаткового матеріалу, виконання домашнього завдання, опанування інформації за допомогою технічних засобів навчання або наочності.

Для економії часу на уроці і для досягнення максимального ефекту уроку можна давати інформацію для попереднього домашнього вивчення. На самому уроці вчитель може ще раз звернути на неї увагу, особливо на практичні поради, якщо необхідно, прокоментувати терміни або організувати невеличке опитування.

Наприклад:

Урок української мови , 4 клас.

Тема. Змінювання дієслів за часами.
-Провідміняйте слова за часами. Учні по черзі ***висловлюють свої думки.***
Використання технічних засобів на уроках природознавства, основ здоров'я, математики...
Вправа "Кутки"
Вправа "Ґронування"
Вправа"кубування"
Вправа"Діаграма Венна"
Вправа "Карусель"
Вправа "Мозковий штурм"
Вправа "П'ять слів - три слова"
(На аркуші члени групи записують спочатку 5 слів до теми уроку, а тоді вибирають 3 найвлучніших, пояснюючи свій вибір.

Інтерактивна вправа (центральна частина заняття) 50-60 %

Обов'язковою є така послідошіість і регламент проведення інтерактивної вправи:

1. Інструктування (2—3 хвилини).
2. Об'єднання в групи або розподіл ролей (1—2 хвилини).
3. Виконання завдання, де вчитель виступає як організатор, помічник, ведучий дискусії (5—15 хвилин).
4. Презентація результатів виконання вправи (3— 15 хвилин).

Вправа "Читання з пеердбаченням"

Вправа "Система позначок"

Вправа "Ажурна пилка"

Вправа "Добре-погано"

Вправа "Пішохідний тур" (Ефективно під ознайомлення з текстомЮ узагальнення матеріалу)

Вправа "Метод ПРЕС"

Українська мова, 4-й клас.
Тема. Однорідні члени речення.
Чотири пари працюють одночасно. Перед кожною стоїть завдання відповідати на поставлене запитання виключно за поданим кліше:
1-ша пара — «Я вважаю, що...»
2-га пара — «...тому, що...»
3-ти пара — «...наприклад...»
4-та пара — «Таким чином...»

Вправа "Обери позицію"

Урок читання, 3-й клас.
Тема. Вавилонська вежа.
Організаційна підготовка — 2 хвилини.
Учитель дає можливість пригадати, що «Вавилонська вежа» — це біблійна легенда. З цієї легенди історично склалися різні висновки:
— різноманітність мов на землі;
— могутність Вавилонської держави;
— міцність віри в Бога;
— неминуче покарання за людську погорду.
Завдання цього уроку — проаналізувати ці висновки і, можливо, дійти до єдиної думки.
На протилежних стінах класу розміщено 3 плакати.
«Вавилонська вежа» — легенда про виникнення різних мов.
«Вавилонська вежа» — легенда про погорду як найбільший людський гріх.
«Вавилонська вежа» — легенда-згадка про часи, коли па землі панував мир, вселюдське розуміння і злагода.
Діти, займаючи певну позицію, утворюють групи. 3 хвилини обговорюють свій вибір у групах.

2—4 учні від кожної групи обґрунтовують свою думку, цитуючи твір. У процесі обговорення допускається перехід до іншої групи, а в результаті обго-

Технологія «Акваріум».
Урок математики 4-й клас.
Інколи існує кілька шляхів розв'язання логічної задачі, тому клас ділиться на 2—4 групи. Одна з груп сідає в центрі класу й утворює своє маленьке коло. Учасники цієї групи обговорюют ь свій варіант розв'язання задачі, використовуючи метод дискусії (3—5 хвилин). Інші учні класу слухають, не втручаючись у хід обговорення. Потім кожна група, по черзі займаючи місця в центрі класу, пропонує свій варіант розв'язання задачі. Обирається найбільш раціональний варіант.
Технологія «Ситуативне моделювання. Гра-скснромт «Пожежа».
Урок природознавства, 3-й клас.Теща. Ланцюг живлення.
Клас ділиться на

— «Рослини» (дерева, пшениця, квіти-волошки);
— «Рослиноїдні тварини» (ховрах, грак, заєць);
— «Хижі тварини» (їжак, вовк, лисиця).

Діги з «Новин телебачення» отримують інформацію про пожежу та її наслідки для сільського господарства регіону й починають «реагувати на повідомлення», викопуючи свої ролі.

Потім збираються в свої групи й вирішують проблему.
Після обговорення ситуації виходять з ролей:
— Як ви почувалися в тій чи іншій ролі?
— Що подобалося під час гри, що ні?
— Чи бували ви самі в подібній ситуації?
— Чи була вирішена проблема? Чому? Як?
— Яку іншу лінію поведінки можна було б виробити?
— Яким чином цей досвід може вплинути па ваше подальше життя?

Підбиття підсумків (рефлексія), оцінювання результатів уроку.

Методика проведення рефлсксіі на уроці містить наступні стани.

1. Припинення діяльності (з можливістю продовження роботи).
2. Підновлення послідовності виконаних дій (навіть незначних).
3. Вивчення відтвореної послідовності дій з точки зору їх ефективності, продуктивності, відповідності поставленим завданням.
4. Виявлення і формулювання результатів рефлексії:

— предметна продукція діяльності (ідеї, пропозиції, закономірності, відповіді на запитання);
— способи, які використовувалися чи створювалися в ході діяльності;
— гіпотези щодо майбутньої діяльності.

Рефлексія може подаватися у вигляді малюнків,схем, графіків.

Технологія «Дерево рішень».

Урок математики, 4-й юшс.Тема. Дія додавання. Закони додавання.
На дошці окремі аркуші паперу з написаними на них законами додавання й висновками з кожного. У центрі намальоване дерево.
Завдання І. Обрати із запропонованих записів ті, які ви вважаєте «коренями» дерева, і ті, які ви вважаєте його «плодами». Відповідно розмістити картки під деревом і на його кроні.
Завдання 2. Обговорити свої дії в парах, дійти до суті дії додавання на прикладі натурального ряду чисел.

Вправа "Сенкан"

Вправа "Абетковий суп"

Вправа "Тест"

Вправа "Крісло автора"

Вправа "Інтерв'ю"

Вправа "Незакінчені речення"

Вправа "Обери позицію"

Вправа "Виграш у лотереї"

Інтерактивне навчання — це спеціальна форма організації пізнавальної діяльності, яка має конкретну, передбачувану мету — створити комфортні умови, за яких кожен учень відчуває свою успішність, інтелектуальну спроможність.